

ชมแซ่คิดใช้หน้า นวลนาง
เดือนตำหวิงกลาง ต่ายแต้ม
พิมพ์พัคตร์แม่เพ็ญปราง จักเปรียบ ไตเลย
ข้ากว่าแซ่ไซแย้ม ยิ่งยี้มอัปสร
(นิราศ นรินทร์)

โฉมแม่ฝากน่านน้ำ อรรณพ แลฤา
ยยวนาคเขยชอก พี่ใหม่
โฉมแม่รำพึงจบ จอมสวาสติ กุเออย
โฉมแม่ไครสงวนได้ เท่าเจ้าสงวนเอง
(โคลงกำสรวลศรีปราชญ์)

ยามไร่เต็ดดอกหญ้า แซมผม
หอมบ่หอมทัดดม ดั่งบ้า
สุกกรมลำดวนชม เขยกลิ่น
หอมกลี้มเรียมโอ้อ่า กลิ่นแก้วติดใจ

(ลิลิตพระลอ)

กฎ ข้อบังคับ ฉันทลักษณ์ หรือทฤษฎีใดๆก็ตาม

มักเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งต้องผ่านการวิจารณ์

จนเป็นที่ยอมรับ ดังนั้นหากเรานำกฎข้อบังคับ หรือ
ฉันทลักษณ์ไปจับกวีนิพนธ์โบราณก็จะถือว่าผิด

หมด มิหนำซ้ำอาจเป็นการลบหลู่บุรพกวีท่านโดยบังอาจ

หากตั้งข้อสังเกตจะเห็นได้ว่า "
คำที่ใช้แทนเสียงเอก "
ในโคลงเหล่านี้ล้วนเป็นคำประสมสระอำ

ทั้งสิ้น คำบางคำ เช่น สำแดง คำนี้
ซึ่งปัจจุบันเราเปลี่ยนไปใช้ แสดง
คะนึงเพื่อเข้าหลักอนุโลมใน

การใช้คำตายแทนเสียงเอกได้
แต่บุรพกวีทั้งหลายท่านกลับมีความเข้าใจที่ตรงกัน คือ
ใช้ อำ แทนเสียงเอก

ซึ่งไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นเรื่องบังเอิญได้

การอนุโลมใช้อำ แทน ลหุ

ในคำประเภทฉันท ก็พอที่กักเอาว่า คำลหุ เช่น มิ จะ
นะ ลุ และ ลวนแต่

เป็นคำตายทั้งสิ้น ซึ่งในคำประพันธ์ประเภทโคลง
อนุโลมให้ใช้คำตายแทนเอกได้
แต่การเขียนโคลงสี่สุภาพ

ยุคนี้ เราต้องยึดฉันทลักษณ์ เอกเจ็ด โทสี่
ตามตำแหน่งที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการประกวด "
กรุณาอย่าแผลง "

ถ้าแผลงคือจบ

แต่หากจะเขียนตามความสะใจของตนเองแล้ว
จะนั่งเขียน นอนเขียน หรือตีลังกาเขียน

อย่างไร ก็คงจะไม่ผิดกติกากระมัง

พี่มา อาจารย์ชมพร เพชรอนันต์กุล วารสารสุนทรภู'